

**Posudek
na diplomovou práci Miroslava Mráze
„Sporné otázky nutné obrany v judikatuře“**

Předložená diplomová práce obsahuje 68 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, čtyř částí a závěru. Vnější úprava práce je dobrá. V odkazech pod čarou lze postrádat uvedení stránek, nemluvě o neopravených formulacích „opět. cit.“. S ohledem na skutečnost, že práce má být zaměřena na rozbor judikatury, je okruh použitých pramenů dostatečný. Po formální stránce splňuje předložená práce požadavky na ni kladené.

Po stručném úvodu, ve kterém diplomant charakterizuje cíl a zaměření své práce, se věnuje postavení trestního práva v systému práva veřejného, jeho účelu a otázkám trestní odpovědnosti, a to v rozsahu nepřevyšujícím elementární informační základ.

Jádrem práce pak je kapitola věnovaná okolnostem vylučujícím protiprávnost. Diplomant nejprve obecně na podkladě zpracovaných literárních pramenů charakterizuje základní podmínky pro jednání v krajní nouzi a v nutné obraně a meze obraného jednání v těchto podmínkách. Velmi dobře jsou postiženy vývojové tendence v právní úpravě nutné obrany na našem území po roce 1945.

Na tento obecný úvod do merita věci navazuje obsáhlá partie analyzující vybraná rozhodnutí soudů, utříděná do určitých skupin podle podstaty problému, který jimi byl řešen. Diplomant důsledně uvádí právní větu, zkrácenou verzi skutkového děje a poté vlastní komentář k problému. S diplomantem třeba souhlasit, že častým pochybením orgánů činných v trestním řízení je požadování podmínky subsidiarity při jednání v nutné obraně. Lze si ovšem představit méně kuriózní případy nedbalostních útoků, než diplomant uvádí, zejména jednání v omylu. Útok může být ovšem i zcela nezaviněný. Případ připuštění jednání v nutné obraně při vzájemném napadání se dvou osob bude výjimečný, ale možný. Není zřejmé, odkud diplomant čerpal pochybný „stupňovitý systém“, o kterém hovoří na str. 28. Výklad o putativní obraně by spíše náležel k výkladu o útoku, než k výkladu o přiměřenosti obrany. Třeba dále poznamenat, že ustanovení § 146a tr. zák. v rozporu se svým zákonným označením dopadá nejen na případy (lehkého) ublížení na zdraví, ale i na případy těžké újmy na zdraví (odst. 3). Souhlasit třeba s názorem, že meze nutné obrany nepřekračuje ani újma, kterou obránce způsobí útočníku z nedbalosti, pokud taková újma není zcela zjevně nepřiměřená útoku. Rovněž tak jednání v afektu apriori nevylučuje nutnou obranu. S diplomantem třeba rovněž souhlasit v tom, že nezřídká je argumentace obviněného jednáním v nutné obraně nepřipadná, což ovšem není důvodem takovou

argumentaci obviněnému vytýkat, neboť jde o legitimní způsob obhajoby. V závěru této kapitoly diplomant správně upozorňuje na možný zavádějící výklad přívlastku obrany jako obrany „nutné“. Mohl se ovšem zamyslet nad tím, jak tedy tento přívlastek interpretovat.

V závěru své práce diplomant důvodně kritizuje nesprávnou interpretaci zákonných znaků nutné obrany v hromadných sdělovacích prostředcích, která deformuje právní vědomí společnosti.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako dobrou. Kladem je, že se diplomant seznámil se základními literárními prameny ke zkoumanému institutu, shromáždil nemalé množství soudních rozhodnutí a poměrně úspěšně se snažil o jejich učlenění a jisté zobecnění. Jeho vlastní výklad se však místy opakuje a místy mu chybí potřebná preciznost vyjadřování. Závěrem lze konstatovat, že předložená práce po obsahové i po formální stránce splňuje základní požadavky na ni kladené a je způsobným podkladem pro obhajobu.

Při ústní obhajobě by se diplomant na podkladě prostudované judikatury mohl vyjádřit k otázce: Ve kterých směrech orgány činné v trestním řízení nejčastěji chybují při interpretaci a při aplikaci ustanovení o nutné obraně.

Předběžná klasifikace: dobře.

V Praze dne 7.5.2012

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
vedoucí diplomové práce